

Силабус навчальної дисципліни
«Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога:
презентація наукових результатів»

Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	035 Філологія		
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство		
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки		
Мова навчання	Українська		
Семестр	I		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Капранов Ян Васильович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ		
Анотація навчальної дисципліни	Дисципліна «Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога: презентація наукових результатів» належить до переліку дисциплін загальної підготовки аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів щодо представлення результатів власних досліджень у вигляді доповіді, тез, статті, монографії, дисертаційної праці. Курс сприяє усвідомленню аспірантами необхідності дотримання норм професійної етики, академічної доброчесності та розширення загального культурного світогляду. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями представлення результатів як у письмовій (тези, стаття, дисертаційна праця), так і усній (виступ, доповідь, презентація) формах.		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	10 год.	4 год.
	семінарські заняття	–	–
	практичні заняття	20 год.	6 год.
	консультації	–	–
	самостійна робота	60 год.	80 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в галузях IT технологій, лінгвістики (філології), педагогіки, соціальної комунікації, філософії та ін. Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога: презентація наукових результатів» і мають високу ступінь кореляції з ними. Аспіранти повинні <i>знати</i> : принципи презентації наукових результатів дослідження, склад компонентів програми наукового дослідження, технологію підготовки програми наукового дослідження, оформлення програми дослідження, вимоги до змісту та оформлення програми наукового дослідження, технології підготовки тез для участі у конференціях різних рівнів, статті до фахового видання України, періодичних видань інших держав, видання, що індексується у наукометричних базах Scopus / Web of Science, а		

	<p>також технологію підготовки тексту виступу, доповіді на конференції різних рівнів за результатами, висвітленими у тезах, статті, дисертаційному дослідженні.</p> <p>Аспіранти повинні <i>вміти</i>: підготувати тези для участі у конференціях різних рівнів, статтю до фахового видання України, періодичного видання іншої держави, видання, що індексується у наукометричних базах Scopus / Web of Science, текст виступу, доповіді на конференції різних рівнів за результатами, висвітленими у тезах, статті, дисертаційному дослідженні, електронну презентацію у режимі Microsoft PowerPoint, Prezi/</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Сприяти <i>формуванню у аспірантів знань, вмінь, навичок і компетенцій</i> про результати наукових досліджень у сфері гуманітарного пізнання, що дозволить поглибити і систематизувати знання слухачів щодо сутності публічного виступу; сприяти <i>усвідомленню аспірантами необхідності дотримання етичних (публікаційних) норм</i> при оформленні власних результатів у вигляді доповіді, тез, статті, монографії, рецензії, дисертаційної праці, <i>формуванню здатності</i> чіткого представлення наукових результатів у письмовій та усній формах, <i>вихованню</i> професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для написання наукового тексту доповіді і підготовки електронної презентації у режимі Microsoft PowerPoint, Prezi.</p>

Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, теорії літератури, перекладознавства, семіотики), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих, перекладознавчих).

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння системним науковим світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей при презентації наукових результатів власних досліджень.

ЗК 2. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел, а також при презентації наукових результатів власних досліджень.

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою англійською або іншою іноземною мовою, відповідно до специфіки спеціальності, для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

ЗК 5. Усвідомлення необхідності та дотримання норм професійної етики та розширення загального культурного світогляду.

ЗК 6. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.

ЗК 7. Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки та прийоми, особливо при презентації наукових результатів власних досліджень.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 1. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх за допомогою презентації у режимі PowerPoint і Prezi.

ФК 2. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів, презентуючи їх у вигляді доповіді.

ФК 3. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 4. Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері, особливо при презентації наукових результатів власних досліджень.

ФК 5. Здатність формулювати наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та / або професійної практики.

Результати навчання з дисципліни

ПРН 1. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію, основні результати яких презентувати у режимі PowerPoint і Prezi.

ПРН 2. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження, а також при презентації основних результатів у режимі PowerPoint і Prezi.

ПРН 3. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.

ПРН 4. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності, особливо при презентації наукових результатів у режимі PowerPoint і Prezi.

ПРН 5. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).

ПРН 6. Володіти вимогами до навчально-методичних матеріалів кафедри й створювати їх (навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, розділи навчально-методичного посібника, навчальний посібник, підручник, практикум тощо).

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1.

Теоретичні, методологічні і практичні принципи презентації наукових результатів дослідження

1.1 Принципи презентації наукових результатів дослідження.

Поняття програми наукового дослідження, склад компонентів програми наукового дослідження, програма наукового дослідження як основа роботи над дисертацією, специфіка об'єктів і предметів дослідження, методів збору і обробки інформації в сфері гуманітарного знання, технологія підготовки програми наукового дослідження, вимоги до змісту та оформлення програми наукового дослідження.

Змістовий модуль 2.

Технологія підготовки тез для участі у конференціях різних рівнів і статті до фахового видання України, періодичного видання іншої держави, видання, що індексується у наукометричних базах Scopus / Web of Science

2.1. Технологія підготовки тез для участі у конференціях різних рівнів і статті до фахового видання України.

Технологія підготовки тез: багатозначність поняття «тези», відмінні ознаки тез як жанру наукової публікації, основні вимоги, що висуваються до тез як жанру наукової публікації, типовий склад аспектів у структурі тез, аспекти змісту тез в сфері гуманітарного знання, склад і характеристика найважливіших технологічних процесів і операцій підготовки тез як наукової публікації, правила оформлення тез.

Технологія підготовки статті: наукова стаття як результат науково-дослідницької роботи, вимоги, що висуваються до наукових статей, композиція наукової статті та основні способи викладу матеріалу (опис, розповідь, міркування, доказ), основні жанри наукових статей, структура статті як наукового документа: вступ, основна частина, висновок. Типовий склад аспектів змісту наукової статті, відмінності в складі аспектів змісту статей різних жанрів, склад і характеристика найважливіших технологічних процесів і операцій на підготовчому, основному і заключному етапах підготовки наукової статті, технологія підготовки наукової статті.

2.2 Технологія підготовки статті до видання, що індексується у наукометричних базах Scopus / Web of Science: характеристика роботи з базами даних Scopus / Web of Science, поняття імпаکت-фактора, індексації, квартиля, структура наукової статті: анотація, ключові слова, вступ (Introduction): постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз останніх досліджень і публікацій, формулювання мети статті та її завдань, база даних, методи та методологію проведення дослідження, виклад основного матеріалу дослідження, обговорення, висновки, список літератури.

Змістовий модуль 3.

Технологія підготовки тексту виступу, доповіді на конференції різних рівнів за результатами, висвітленими у тезах, статті, дисертаційному дослідженні.

Технологія підготовки електронної презентації у режимі Microsoft PowerPoint, Prezi

- 3.1 *Технологія підготовки тексту виступу, доповіді на конференції різних рівнів за результатами, висвітленими у тезах, статті. Технологія підготовки електронної презентації у режимі Microsoft PowerPoint, Prezi:*
багатозначність поняття "презентація", електронна презентація як спосіб представлення матеріалів тексту тез, статті, вимоги до електронної презентації, переваги електронних презентацій як форми подання навчальної та наукової інформації, проблеми візуалізації інформації при підготовці електронної презентації, співвідношення тексту, зображення, звуковий інформації в структурі електронної презентації, специфіка екранного представлення текстової інформації, технологія підготовки електронної презентації.
- 3.2 *Технологія підготовки тексту виступу, доповіді на конференції різних рівнів за результатами, висвітленими у дисертаційному дослідженні. Технологія підготовки електронної презентації у режимі Microsoft PowerPoint, Prezi:*
багатозначність поняття "презентація", електронна презентація як спосіб представлення матеріалів тексту дисертаційного дослідження, вимоги до електронної презентації, переваги електронних презентацій як форми подання навчальної та наукової інформації, проблеми візуалізації інформації при підготовці електронної презентації, співвідношення тексту, зображення, звуковий інформації в структурі електронної презентації, специфіка екранного представлення текстової інформації, технологія підготовки електронної презентації.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 5. Дотримуватися норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження.		
ПРН 7. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.	<i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання	Експрес-контроль.
ПРН 8. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.		
ПРН 10. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
<i>ПРН 19. Володіти вимогами до навчально-методичних матеріалів кафедри й створювати їх (навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, розділи навчально-методичного посібника, навчальний посібник, підручник, практикум тощо).</i>		Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
	<i>Індивідуальні завдання:</i>	

	<ul style="list-style-type: none"> – творчі есе з проблем професійних комунікацій, – психодіагно-стичні завдання (психологічні тести), – психологічні задачі та вправи. 	Тематичне тестування. Модульна контрольна робота. Залік.
--	--	--

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. **Поточний контроль** проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога:
презентація наукових результатів»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Творче есе	Ситуаційний аналіз (кейс-метод)	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога: презентація наукових результатів» передують написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога:
презентація наукових результатів»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23–25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18–22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15–17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Тренінг універсальних навичок дослідника-філолога: презентація наукових результатів» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають

індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; • використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; • видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; • несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); • фальцифікація результатів наукової чи навчальної роботи; • посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, • залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Вимоги до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2011. – № 9–10.
2. Довідник офіційного опонента: зб. нормат. док. на інформ. матеріалів з питань експертизи дисерт. дослідж. / упоряд. Ю. І. Цевков; за ред. Р. В. Бойка. К.: Ред. "Бюл. Вищ. атестац. коміс. України; вид-во "Толока", 2001.
3. Єрина А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. А. (2004). Методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри.
4. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. (2004). Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: ВД "Професіонал".
5. Майборода В. К. (2002). Основні вимоги до підготовки рукопису дисертації // Вісн. УАДУ. № 3. С. 343–352.
6. Селігей П. О. (2012). Науковець і його мова // Українська мова. № 4. С. 18–28.
7. Сурмін Ю. П. (2006). Майстерня вченого: підруч. для науковця. К.: Навч.-метод. центр "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні".
8. Сурмін Ю. П. (2008). Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К.: НАДУ.
9. Філіпченко А. С. (2004). Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: посібник. К.: Академвидав.

Додаткова:

1. Бут У. К., Коломб Г. Дж., Уильямс Дж. М. (2007). Исследование: шестнадцать уроков для начинающих авторов / пер. с англ. М.: Флинта; Наука.
2. Гінзбург М. Д. (2006). Система правил українського ділового та наукового стилю // Укр. мова. № 2. С. 30–43.
3. Майборода В. К., Майборода С. В. (2004). Попередній розгляд (передзахист) дисертації на засіданні кафедри (відділу) й оформлення відзиву установи, в якій вона виконувалася. К.: Вид-во НАДУ.
4. Семенов О. М. (2010). Культура наукової української мови: навч. посіб. К.: Академія.
5. Черній А. М. (2004). Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: посібник / за заг ред. І. І. Ібадуліна. К.: Арістей. 232 с.
6. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. (2002). Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. К.: Знання-Прес.

Сценарії презентацій:

1. Ільяхов, М., Сарычева, Л. (2016). Пиши, сокращай. *Альпина Паблшер*.
2. Каптерев, А. (2013). «Мастерство презентации». *Миф*.

3. Минто, Б. (2008). «Принцип пирамиды». *Манн, Иванов и Фербер*.
4. Синек, С. (2015). «Начни с вопроса почему». *Эксмо*.

Дизайн презентацій:

1. Рейнольдс, Г. (2003). Презентация в стиле дзен. Основы дизайна для тех, кто хочет выступать лучше. *Манн, Иванов и Фербер*.
2. Уильямс, Робин (2016). «Дизайн. Книга для недизайнеров». *ЛитРес*.
3. Роэм, Д. (2012). «Визуальное мышление». *Манн, Иванов и Фербер, Эксмо*.
4. Желязны, Д. (2010). «Говори на языке диаграмм». *Манн, Иванов и Фербер*.
5. Дуарте, Н. (2012). «Slide: ology». *Манн, Иванов и Фербер*.

Публічні виступи:

1. Беркун, С. (2012). «Исповедь оратора». *Символ-Плюс*.
2. Роэм, Д. (2012). «Говори и показывай». *Манн, Иванов и Фербер*.
3. Вайсман, Д. (2011). «Блестящая презентация». *Питер*.
4. Галло, К. (2017). «Презентация в стиле TED». *Альпина Паблишер*.

Програмні засоби, Інтернет-ресурси, платформи, тощо:

1. Adobe Color (<https://color.adobe.com>)
2. Apple iWork (Pages, KeyNote, Numbers)
3. Behance (<https://www.behance.net>)
4. ColorZilla (<http://www.colorzilla.com>)
5. Diagrammer (<http://www.duarte.com/diagrammer/>)
6. Fonts Storage (<https://fontstorage.com>)
7. Google Drive (Google Docs, Google Sheets)
8. Microsoft Office (Word, Excel, Power Point)
9. Piktochart (<https://piktochart.com>)
10. Prezi (<https://prezi.com>)
11. SlideShare (SlideShare.net)
12. The Noun Project (<https://thenounproject.com>)
13. TinEye Labs (<http://labs.tineye.com>)
14. What Font Is (<http://whatfontis.com>)

Додаткові ресурси

https://www.scopus.com	Наукометрична база даних Scopus
https://clarivate.ru	Наукометрична база даних Web of Science